

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zastoupené Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Plzeň, Na Jíkalce 13, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2004, č. j. OAM-929/VL-11-03-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 6. 2005, č. j. 60 Az 75/2004-53,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 26. 3. 2004, č. j. OAM-929/VL-11-03-2004, žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobkyně uvedla, že v případě návratu na Ukrajinu by byla přímo ohrožena na životě. V doplnění žaloby dodala, že vlast opustila nejen kvůli problémům s mafií, ale také kvůli politickým názorům. Organizovala opoziční akce. Byla několikrát zadržena policií a ukrajinskou státní bezpečností SBU, vyhrožovali jí, že proti ní zahájí trestní stíhání.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 2. 6. 2005. V odůvodnění se ztotožnil se žalovaným v tom, že důvody uplatněné žalobkyní nejsou podřaditelné

pod žádný z důvodů pro udělení azylu. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně opustila Ukrajinu kvůli vyhrožování ze strany věřitelky. Politické důvody uvedla poprvé až v doplnění žaloby, ačkoli jí nic nebránilo učinit tak již dříve. Správní orgán po provedeném řízení usoudil, že žádost o udělení azylu je zjevně nedůvodná, neboť žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost založenou na důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Konkrétně uvedla, že si spolu s matkou a bratrem půjčila peníze na podnikání, dluh však nebyli schopni zaplatit. Věřitelka jí proto začala vyhrožovat, že ji prodá do veřejného domu. Věřitelka svým nevybíravým způsobem zasahovala do soukromého života žalobkyně; obtěžovala ji též na veřejnosti. Tím byl naplněn pojem „pronásledování“ dle § 2 odst. 6 zákona o azylu. Státní orgány neposkytují lidem dostatečnou ochranu. Dodala, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s otázkou naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu, tyto jsou přitom dány. Na Ukrajině jí hrozí újma na zdraví, v České republice vede spořádaný život. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Dále požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí městského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že dle jejího názoru byly dány důvody k tomu, aby jí byl poskytnut azyl podle § 12 zákona o azylu, neboť byl naplněn pojem „pronásledování“ dle § 2 odst. 6 zákona o azylu. Toto tvrzení je třeba odmítnout, neboť ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalobkyně v průběhu celého správního řízení uváděla cokoli, co by nasvědčovalo tomu, že žádá o azyl z jiného důvodu, než je obava z jednání soukromé osoby domáhající se na ní a na jejích příbuzných dlužných peněz.

Soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že stěžovatelčina životní situace na Ukrajině nesvědčí o tom, že by byla pronásledována, případně že by zakoušela odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že jí bylo vyhrožováno prodejem do veřejného domu ze strany soukromé osoby (věřitelky). Jak plyne ze správního spisu, stěžovatelka mohla být na Ukrajině vystavena výhrůžkám ze strany soukromé osoby. To však nemůže nic změnit na závěru správního orgánu o tom, že trestné jednání osoby, vyhrožující stěžovatelce kvůli nezaplacení dluhu, není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatelka se i přes výhrůžky vůbec neobrátila na policii nebo jiné státní orgány. Svým jednáním (či lépe řečeno nejednáním) tak státním orgánům vůbec neumožnila k její ochraně zasáhnout. Je zákonité, že oběť trestného činu je vždy v nevýhodném postavení vůči pachateli. Musí ale překonat svůj strach z případné další konfrontace s pachatelem a požádat o pomoc příslušné státní orgány, chce-li přispět k tomu, aby pachateli byla další trestná činnost znemožněna. Stěžovatelku jistě nelze nutit k tomu, aby podávala trestní oznámení; stejně tak si ale ona sama nemůže činit nárok

na ochranu na mezinárodní úrovni, pokud ani neumožnila státním orgánům vlastní země, aby se její věci zabývaly. Nepokusila-li se získat ochranu prostředky vnitrostátního práva, nemůže jí být poskytnuta ochrana formou azylu: ta je totiž až poslední možností v situaci, kdy všechny ostatní nástroje práva selhaly.

Žalovaný proto stěžovatelčinu žádost o udělení azylu správně zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

V bodě, jímž stěžovatelka napadla nesprávné posouzení právní otázky spočívající v tom, že v jejím případě byly dány podmínky pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, je kasační stížnost nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.): opírá se totiž o důvod, který stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla. Nad rámec je možno podotknout, že pokud v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán, za předpokladu, že běží lhůta stanovená v odstavci 2 téhož ustanovení (ve znění účinném do 12. 10. 2005), bez dalšího takovou žádost zamítne; konečným způsobem tak ve věci rozhodne, aniž by byla dále zjišťována existence některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona o azylu je negativní zjištění a závěr o existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona určující. Výrok správního orgánu o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu by tak byl v logickém rozporu s výrokem o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny stěžovatelčiny námitky dílem nedůvodnými, dílem nepřipustnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2006

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu